CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE

A V I Z C O N S U L T A T I V

în cauza civilă

Călin Corjan împotriva lui Vladimir Salinscki
(încasarea datoriei și dobânzii de întârziere)

(Dosarul nr. 2avc-2/26)
(2-25070193-01-2avc-18032026)

Mecanismul aplicării excepției de tardivitate. În cazul depunerii unei noi acțiuni în termenul de 6 luni prevăzut de art. 402 alin. (2) din Codul civil, după scoaterea de pe rol a acțiunii precedente, excepția de tardivitate se lasă spre examinare odată cu fondul cauzei, dacă acțiunea precedentă a fost depusă în interiorul termenului de prescripție, întrucât efectul întreruptiv al acesteia este condiționat de admiterea noii acțiuni. Întrunirea condițiilor cumulative pentru aplicarea art. 402 alin.(2) Cod civil.

4 noiembrie 2026

Examinând în lipsa părților solicitarea privind emiterea avizului consultativ,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:
Diana Stănilă, *Preşedinte,*
Ana Cuceresc u,
Gheorghe Stratulat, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 14 mai 2025, avocatul Maxim Sidorenco, în interesele lui Călin Corjan, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vladimir Salinscki privind încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere.

2. În susținerea acțiunii au fost indicate raporturi obligaționale rezultate din contractul de împrumut f/n din 13 septembrie 2013, acordurile adiționale anexele nr. 1 din 3 noiembrie 2015, nr. 2 din 15 ianuarie 2016 și nr. 3 din 15 martie 2019 la contractul de împrumut f/n din 13 septembrie 2013, precum și din contractul de împrumut f/n din 6 decembrie 2013.

3. La 3 decembrie 2025, în ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, avocatul Lucia Maier, în interesele pârâtului Vladimir Salinscki, a înaintat cerere privind excepția de tardivitate a acțiunii depuse de Călin Corjan.

4. La etapa examinării excepției de tardivitate, avocatul Lucia Maier, în interesele pârâtului Vladimir Salinscki, a depus cerere privind solicitarea avizului consultativ al Curții Supreme de Justiție.

5. În motivarea cererii, reprezentantul pârâtului a invocat că pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în gestiunea judecătorului Dan Sîrbu, s-a aflat anterior o cauză civilă între aceleași părți, întemeiată pe aceleași acte. Prima cerere de chemare în judecată a fost înregistrată la 23 octombrie 2022 și a fost scoasă de pe rol prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 14 noiembrie 2024, iar cea de-a doua cerere de chemare în judecată a fost înregistrată la 14 mai 2025.

6. Reprezentantul pârâtului a susținut că acțiunea este integral prescrisă. În privința datoriei întemeiate pe contractul de împrumut f/n din 6 decembrie 2013, a indicat că scadența obligației a intervenit la 6 aprilie 2015, iar termenul de prescripție pentru înaintarea acțiunii în justiție ar fi expirat la 5 aprilie 2018. Referitor la contractul f/n din 23 octombrie 2013, completat prin anexa nr. 3 din 15 martie 2019, a arătat că termenul de restituire a împrumutului a expirat la 31 decembrie 2020, iar termenul de prescripție ar fi expirat la 31 decembrie 2024.

7. În esență, reprezentantul pârâtului a invocat existența unei dificultăți de aplicare concomitentă a art. 402 alin. (2) din Codul civil, art. 185 alin. (1) lit. n) și art. 186^1 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă. Acesta a motivat că, potrivit normelor de procedură civilă, excepția de tardivitate se înaintează și se examinează în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, iar potrivit art. 402 alin. (2) din Codul civil, prescripția este considerată întreruptă prin acțiunea precedentă cu condiția ca noua acțiune să fie admisă. În opinia pârâtului, aplicarea simultană a acestor norme ar genera incertitudine cu privire la momentul examinării excepției de tardivitate și la efectele cererii anterioare scoase de pe rol.

8. Cauza de examinare a cererii de chemare în judecată depusă la 14 mai 2025 a fost repartizată judecătorului Octavian Dvornic. Acesta a emis la 9 martie 2026 o Încheiere prin care solicită Curții Supreme de Justiție un aviz consultativ.

9. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 18 martie 2026, solicitarea de aviz fiind repartizată judecătorului Gheorghe Stratulat.

PROBLEMA DE DREPT PENTRU CARE SE SOLICITĂ AVIZUL

10. Judecătorul Octavian Dvornic a solicitat avizul consultativ al Curții Supreme de Justiție cu privire la modul de punere în aplicare a art. 402 din Codul civil în raport cu prevederile art. 185 alin. (1) lit. n) și art. 186^1 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, în ceea ce privește momentul și condițiile examinării excepției de tardivitate atunci când anterior cererea de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol, iar reclamantul a depus o nouă acțiune în termen de 6 luni de la data la care încheierea de scoatere de pe rol a devenit irevocabilă.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

11. Art. 12^2 din Codul de procedură civilă:

„(1) Dacă în procesul judecării cauzei se atestă dificultăți la aplicarea normelor de drept material sau procedural, instanța de judecată poate solicita Curții Supreme de Justiție, din oficiu sau la cererea participanților la proces, emiterea unui aviz consultativ cu privire la aplicarea legislației.

(2) Avizul consultativ poate fi solicitat de către instanța de judecată care examinează cauza dacă:

a) norma de drept urmează a fi aplicată în cauza examinată în instanța de judecată;

b) lămurirea problemei de drept este determinantă pentru soluționarea cauzei și se referă la dificultăți de aplicare a normei de drept susceptibile de interpretări diferite;

c) problema este nouă, interpretarea dată problemei de drept nu a fost explicată anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

(3) Participanții la proces pot înainta cererea privind solicitarea avizului consultativ o singură dată în aceeași instanță pentru aceeași problemă de drept.

(4) Dacă nu sunt întrunite condițiile prevăzute la alin. (2), instanța de judecată respinge cererea de solicitare a avizului consultativ printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

(5) Solicitarea avizului consultativ se dispune printr-o încheiere, emisă în termen de 5 zile, care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la emiterea avizului consultativ, se amână pledoariile. Încheierea se transmite Curții Supreme de Justiție în termen de 5 zile de la data emiterii.

(6) În cazul în care se decide respingerea solicitării, Curtea Supremă de Justiție emite o încheiere motivată care se publică pe pagina web oficială a Curții.

(7) Curtea Supremă de Justiție emite avizul consultativ în cel mult 3 luni de la data solicitării, acesta fiind publicat pe pagina web oficială a Curții."

12. Art. 402 din Codul civil:

„ (1) Dacă instanţa de judecată a restituit cererea, a scos cererea de pe rol sau a anulat ordonanţa judecătorească, cursul prescripţiei extinctive care a început pînă la intentarea acţiunii continuă fără întrerupere.

(2) Cu toate acestea, dacă reclamantul, în termen de 6 luni de la data cînd a devenit irevocabilă încheierea de restituire a cererii, de scoatere a cererii de pe rol sau de anulare a ordonanţei, depune o nouă acţiune, prescripţia este considerată întreruptă prin acţiunea precedentă cu condiţia ca noua acţiune să fie admisă.".

APRECIEREA INSTANȚEI

13. Curtea Supremă poate emite aviz consultativ în cadrul examinării unei cauze civile dacă sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 12^2 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Avizul consultativ a fost solicitat în contextul examinării unei cauze civile având ca obiect încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere întemeiată pe raporturi obligaționale rezultate din contracte de împrumut și acte adiționale la acestea. În cadrul ședinței de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, pârâtul Vladimir Salinscki a invocat excepția de tardivitate a acțiunii depuse de Călin Corjan, susținând că pretențiile deduse judecății sunt prescrise.

14. Problema de drept la care a fost chemată Curtea Supremă de Justiție vizează determinarea momentului și a modului procedural în care urmează a fi examinată excepția de tardivitate atunci când cererea de chemare în judecată anterioară a fost scoasă de pe rol, iar reclamantul a depus o nouă acțiune în termen de 6 luni de la data la care încheierea de scoatere de pe rol a devenit irevocabilă.

15. Explicarea problemei de drept este determinantă pentru soluționarea cauzei și se referă la dificultăți de aplicare a normelor de drept susceptibile de interpretări diferite. La fel, Curtea Supremă de Justiție observă că problema este nouă, interpretarea dată problemei de drept nefiind explicată anterior de Curtea Supremă de Justiție.

16. Pentru a dezlega problematica invocată în solicitarea emiterii avizului consultativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că termenul de prescripție este intervalul de timp stabilit de lege înăuntrul căruia titularul trebuie să exercite dreptul la acțiune sau, după caz, dreptul de a cere

executarea silită, sub sancțiunea pierderii protecției jurisdicționale, în cazul în care este ridicată o excepție de tardivitate.

17. Potrivit articolului 391 alineatul 1 din Codul civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

18. Astfel, obligația de a-și exercita drepturile procesual civile în termenele stabilite de lege dau conținut ordinii de drept, asigurându-se certitudinea și securitatea raporturilor juridice (decizia Curții Constituționale nr. 151 din 29.11.2018, §16).

19. De regulă, termenul de prescripție începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune, adică de la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului, potrivit articolului 395 alin. (1) din Codul civil. Totuși, legea prevede situații în care intervine suspendarea curgerii termenului de prescripție extinctivă (articolul 398-400 din Codul civil), întreruperea cursului prescripției extinctive (articolul 401 din Codul civil). La fel, pentru situațiile excepționale, legiuitorul a pus la îndemâna titularilor, mecanismul repunerii în termenul de prescripție extinctiv, conform articolului 403 din Codul civil.

20. Articolul 402 din Codul civil, însă, instituie reguli speciale privind efectele asupra cursului prescripției extinctive în ipoteza în care cererea de chemare în judecată a fost restituită, scoasă de pe rol sau ordonanța judecătorească a fost anulată.

21. Potrivit alineatului 1 al articolului 402 din Codul civil, în asemenea situații, cursul prescripției care a început până la intentarea acțiunii continuă fără întrerupere. Prin urmare, regula generală este aceea că actul procedural care nu conduce la examinarea fondului nu produce efect întreruptiv asupra prescripției.

22. Totuși, alineatul 2 al aceluiași articol instituie o excepție de la această regulă. Dacă reclamantul depune o nouă acțiune în termen de 6 luni de la data la care a devenit irevocabilă încheierea de restituire a cererii, de scoatere a cererii de pe rol sau de anulare a ordonanței, prescripția este considerată întreruptă prin acțiunea precedentă, cu condiția ca noua acțiune să fie admisă.

23. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că această normă nu reglementează repunerea reclamantului în termenul de prescripție extinctivă. Repunerea în termen presupune existența unei acțiuni introduse după expirarea termenului de prescripție și examinarea motivelor care ar justifica înlăturarea consecințelor expirării termenului.

24. În schimb, articolul 402 alineat 2 din Codul civil conservă printr-o ficțiune legală efectul întreruptiv al primei cereri, deși aceasta nu a fost examinată în fond din cauza restituirii, scoaterii de pe rol sau anulării ordonanței.

25. Analizând prevederea vizată, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție observă că aplicarea acesteia presupune parcurgerea a două etape.

26. La prima etapă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că aplicarea articolului 402 alineat 2 din Codul civil presupune o verificare prealabilă a următoarelor condiții cumulative:

- Existența unei acțiuni sau cereri de emitere a ordonanței, depuse anterior;
- Depunerea acțiunii/cererii anterioare înaintea expirării termenului de prescripție;
- Intervenirea în acea cauză a unei încheieri irevocabile de restituire, de scoatere de pe rol sau de anulare a ordonanței;
- Depunerea noii acțiuni/cereri în termen de 6 luni de la data rămânerii irevocabile a încheierii;
- Existența unei corespondențe (coincidențe) suficiente între acțiunea/cerere precedentă și noua acțiune/cerere, sub aspectul dreptului material valorificat, al părților și al obiectului pretenției;
- Ridicarea în cauza ulterioară a excepției de tardivitate la etapa pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare.

27. Intervenirea expirării termenului de prescripție invocată în a doua acțiune/cerere depusă în condițiile articolului 402 alineat 2 din Codul civil trebuie să fie ulterioară momentul depunerii primei acțiuni/cereri.

28. Dacă, la data depunerii primei cereri de chemare în judecată sau de emitere a ordonanței judecătorești termenul de prescripție era deja expirat, articolul 402 alineat 2 din Codul civil nu poate fi aplicat. O acțiune introdusă după împlinirea prescripției nu poate produce, un efect întreruptiv care să fie ulterior conservat prin depunerea unei noi acțiuni. Într-o asemenea ipoteză, problema tardivității se verifică potrivit regulii generale, iar excepția de tardivitate urmează a fi examinată în faza pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare, în condițiile art. 186^1 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă.

29. Prin urmare, atunci când, în cadrul noii acțiuni/cereri, partea interesată invocă excepția de tardivitate, instanța nu trebuie să raporteze în mod mecanic expirarea prescripției numai la data introducerii celei de-a doua cereri. Instanța trebuie să verifice, mai întâi, dacă prima cerere a fost depusă în interiorul termenului de prescripție și dacă sunt întrunite condițiile preliminare ale art. 402 alin. (2) din Codul civil.

30. Dacă însă prima acțiune a fost depusă în termen, iar expirarea prescripției a intervenit ulterior depunerii acesteia, inclusiv în perioada în care cauza s-a aflat pe rol sau după scoaterea cererii de pe rol, iar noua acțiune a fost introdusă în termenul

de 6 luni prevăzut de art. 402 alin. (2) din Codul civil, instanța nu poate respinge acțiunea ca tardivă în faza pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare.

31. Într-o asemenea situație, excepția de tardivitate nu se soluționează la etapa pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare prin respingerea acțiunii ca tardivă. Instanța urmează să continue examinarea cauzei în fond, urmând ca efectul art. 402 alin. (2) din Codul civil să fie verificat odată cu soluționarea fondului.

32. În plan procedural, excepția de tardivitate se lasă spre examinare odată cu fondul, deoarece aplicarea ficțiunii legale privind întreruperea prescripției depinde de soluția asupra noii acțiuni. La acest aspect, Curtea Supremă de Justiție a tranșat anterior că există și alte situații în care instanțele judecătorești pot lăsa examinarea excepției de tardivitate odată cu fondul *(decizia nr. 2ra-1137/24)*.

33. Această soluție nu contravine art. 186^1 din Codul de procedură civilă. Norma procesuală reglementează regula generală potrivit căreia cererile depuse peste termenul de prescripție, a căror tardivitate a fost invocată în faza pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare, se examinează în fond numai după examinarea excepției.

34. Totuși, art. 186^1 CPC nu poate fi interpretat izolat de norma materială specială din art. 402 alin. (2) din Codul civil. Dacă aplicarea art. 402 alin. (2) din Codul civil face ca prescripția să fie considerată întreruptă prin prima acțiune, atunci problema tardivității nu poate fi tranșată exclusiv prin raportare la data introducerii noii acțiuni/cereri.

35. Continuând analiza situației speciale de la articolul 402 alineat 2 din Codul civil, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție observă că lăsarea excepției odată cu fondul nu înseamnă că instanța amână examinarea unei excepții care putea fi soluționată în faza pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare. Continuarea examinării fondului în asemenea situații înseamnă că instanța constată că excepția de tardivitate nu poate fi soluționată autonom, deoarece incidența prescripției depinde de aplicarea articolului 402 alineat 2 din Codul civil, iar aplicarea acestei norme depinde, la rândul ei, de rezultatul examinării noii acțiuni.

36. Astfel, a doua etapă de aplicare a articolului 402 alineat 2 din Codul civil, devine incidentă doar în cazul admiterii acțiunii urmare a parcurgerii fondului cauzei.

37. Această condiție legală nu are doar funcția de a corela efectul întreruptiv al acțiunii/cererii precedente cu soluția ce urmează a fi pronunțată asupra noii acțiuni/cereri, ci și funcția de a împiedica transformarea mecanismului prevăzut de articolul 402 alineat 2 din Codul civil într-un instrument de conservare succesivă și nelimitată a termenului de prescripție prin depunerea repetată a unor acțiuni/cereri care nu ajung la o soluție de admitere.

38. Prin urmare, simpla depunere a noii acțiuni în termen de 6 luni de la data la care a devenit irevocabilă încheierea de restituire a cererii, de scoatere a cererii de pe rol sau de anulare a ordonanței nu consolidează, efectul întreruptiv al acțiunii precedente. Până la admiterea noii acțiuni, efectul întreruptiv al acțiunii precedente rămâne unul potențial, condiționat de soluția asupra fondului.

39. Dacă noua acțiune este admisă, condiția prevăzută de articolul 402 alineat 2 din Codul civil este realizată, iar prescripția se consideră întreruptă prin acțiunea precedentă. În această ipoteză, excepția de tardivitate urmează a fi respinsă, întrucât dreptul la acțiune a fost valorificat inițial în termen, iar efectul întreruptiv al primei acțiuni se consolidează prin admiterea noii acțiuni.

40. Dacă, dimpotrivă, noua acțiune nu este admisă pe fond, condiția prevăzută de articolul 402 alineat 2 din Codul civil nu se realizează, iar acțiunea precedentă nu poate fi considerată că a întrerupt prescripția în temeiul acestei norme. Totuși, în cazul în care noua acțiune este respinsă ca neîntemeiată, soluția cauzei nu este determinată de prescripție, ci de lipsa temeiniciei pretenției deduse judecății. Într-o asemenea situație, acțiunea se respinge pe fond, iar excepția de tardivitate nu constituie temeiul determinant al soluției.

41. O semnificație practică distinctă a condiției admiterii noii acțiuni apare în ipoteza în care noua acțiune, depusă în termenul de 6 luni, este, la rândul ei, restituită, scoasă de pe rol sau nu ajunge la o soluție de admitere. Într-o asemenea situație, reclamantul nu poate invoca, într-o eventuală acțiune ulterioară, un lanț succesiv de efecte întreruptive, susținând că prima acțiune a întrerupt prescripția, iar acțiunea următoare a prelungit sau a transmis acest efect asupra unei noi acțiuni.

42. Așadar, în ipoteza aplicării articolului 402 alin. (2) din Codul civil, în cadrul examinării celei de-a doua acțiuni, excepția de tardivitate poate fi examinată la etapa pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare, în condițiile articolului 186^1 din Codul de procedură civilă, exclusiv prin raportare la respectarea termenului de prescripție pentru introducerea primei acțiuni

43. Prin urmare, în cazul în care prima acțiune a fost depusă în interiorul termenului de prescripție, iar noua acțiune a fost depusă în termenul de 6 luni prevăzut de articolul 402 alin. (2) din Codul civil, instanța lasă excepția de tardivitate spre examinare odată cu fondul nu pentru că ar fi imposibilă verificarea cronologică a datei depunerii primei acțiuni, ci pentru că efectul întreruptiv al acesteia este condiționat de admiterea noii acțiuni. Doar în cazul admiterii noii acțiuni se produce ficțiunea legală potrivit căreia prescripția este considerată întreruptă prin acțiunea precedentă.

44. În conformitate cu art. 12^2 din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite solicitarea judecătorului Octavian Dvornic privind emiterea unui aviz consultativ.

Emite prezentul aviz consultativ potrivit căruia, în cazul depunerii unei noi acțiuni în termenul de 6 luni prevăzut de art. 402 alin. (2) din Codul civil, după scoaterea de pe rol a acțiunii precedente, excepția de tardivitate se lasă spre examinare odată cu fondul cauzei, dacă acțiunea precedentă a fost depusă în interiorul termenului de prescripție, întrucât efectul întreruptiv al acesteia este condiționat de admiterea noii acțiuni.

Președinte, judecător Diana Stănilă

Judecători Ana Cucerescu

Gheorghe Stratulat